

VÅR OFFER

Dans
11 - 19 år

Våroffer tar sin början och slut i musiken och hur kropp och objekt kan gestalta/dansa musikens uttryck. Tre dansare tillsammans med ca 100 föremål/objekt och 34 minuters sprängfylld ikonisk musik.

Lärohandledning

Förberedelse

Hej lärare!

Den här lärarhandledningen vänder sig till dig som lärare. Den är framtagen för att vara ett stöd för dig så att du kan förbereda dina elever på den upplevelse ni ska ta del av. Den innehåller information om produktionen, praktiska fakta som är bra att känna till, några tips på hur vi tänker att upplevelsen kan kopplas till mål i läroplanen och en samtalsmodell samt övningar för att ni ska kunna arbeta med upplevelsen efteråt.

Att prata om föreställningen och upplevelsen av dans kan berika och ge möjlighet till reaktion och utbyte av tankar. Nyfikenheten kring det som upplevs kan även ta plats i kroppen, då dans är en konstform som använder rörelsen som språk och kommunikation. Här får ni lite bakgrundsinformation om föreställningen och vad som har inspirerat koreografen Martin Forsberg.

För dig som vill och kan lägga lite mer tid på arbetet med dina elever inför/efteråt finns det också länkar till mer information, videoklipp och annan fördjupning.

Vi hoppas att du och dina elever ska få en bra upplevelse som kan ge er inspiration och väcka nya tankar och känslor!

Förberedelse

Så här förbereder du eleverna

För oss på Norrdans är det viktigt att eleverna vet vilken typ av föreställning de kommer att se. Det är bra att förbereda eleverna med samtal innan dansföreställningen. Prata gärna med klassen om vad dans betyder för dem, vilka förväntningar som finns, vad eleverna har för tidigare erfarenheter av dans.

Den samtida dansen handlar ofta om att skapa något nytt. Inte att reproducera klassiker. Därför kommer publiken få se något de kanske inte alltid känner igen sig i. Det är viktigt att våga vara i det okända och det "konst-iga". Verket behöver inte ha ett direkt budskap eller handling, som i exempelvis teater. Det kan vara koreografens och dansarnas vilja att etablera en stämning som kan vara individuell för varje åskådare.

Här är exempel på frågor ni kan samtala kring:

- Har någon sett samtida dans innan?
- Vad är skillnaden mellan balett, hiphop och samtida dans?
- Vad är koreografi?
- Vilka olika yrkespersoner behövs för att skapa en dansföreställning?

Praktiskt om dansbesöket

Det är bra att vara ute i god tid så att ni hinner hänga av er ytterkläderna, gå på toaletten, sprita händerna och bli anvisade till era platser. Observera att om man kommer för sent blir man inte insläppt i salongen. Detta beror på att vi inte vill störa upplevelsen för publiken eller konstnärerna på scenen. Vi öppnar dörrarna precis innan föreställningen och vill att ni sitter klassvis och att läraren sitter med sin egen grupp. Det är inte tillåtet att äta eller dricka under föreställningen.

Vi önskar alla i publiken en intressant och fokuserad upplevelse. Detta kan och bör vara individuellt och vi tror att om man fotograferar eller filmar så minskar den egna upplevelsen, både för dig men också för de andra i publiken och för dansarna på scenen. Därför ber vi dig vänligast att låta mobilen förbli i fickan eller väskan under föreställningen och helt enkelt låta dig njuta av upplevelsen.

Tänk på

För att kunna uppleva Våroffer så mycket du kan behöver du vara nyfiken och redo att flytta dig runt i rummet. Dansarna och alla saker flyttas ständigt runt och det gäller att inte stå i vägen och ibland hjälpa till. Dansarna har övat och tränat i flera månader för att kunna ge just dig en unik upplevelse.

Under själv föreställningen måste din telefon stanna i fickan eller väskan. Detta är både för att du ska få en bra upplevelse men även för din och andras säkerhet. Ibland går det väldigt fort och du kan behöva flytta på dig snabbt.

Det är också otroligt viktigt att du inte rör eller flyttar på föremålen. Som på ett operationsbord så måste allt ligga precis placerat för att operationen ska lyckas.

Efter föreställningen är klar får du gärna fotografera och prata med dansarna.

När föreställningen börjar blir elever och lärare publik. Ge dina elever utrymme att leva sig in i föreställningen, uttrycka sin fascination för berättelsen och reagera som dom vill. Även om du som lärare fortfarande är ansvarig för din elevgrupp.

Förberedelse

Praktisk information

- Dansföreställning för ålder 11 - 19 år
- Musiken är 34 min, upplevelsen är totalt 60 min.
- Läs mer om föreställningen:
<https://norddans.se/sv/koreografier/2022/varoffer/>
- Läs mer om Norrdans:
<https://norddans.se>

Fakta!

Filmat material

Träffa dansarna i Våroffer (02:25 min)

<https://vimeo.com/751692063>

Lösenord: Varoffer2022

Film – Norrdans at werk (03:50 min)

<https://vimeo.com/559006032>

Lösenord: Norrdans

**Film
& ljud!**

Upplevelsen och undervisningen

Vad tänker vi att eleverna kan lära sig av den här produktionen/workshopen?

Om föreställningen Våroffer med tillhörande workshop.

Våroffer är skapad av kompositören Igor Stravinskij. Våroffer är även en balett.

Musiken och dansen visades för första gången i maj 1913 i Paris. Världen hade aldrig sett eller hört något liknande, det var helt ny musik och dans. Premiären gick till historien då publiken sägs ha skrikat, bråkat och att polisen var tvungen att komma för att lugna ner publiken.

Sedan dess har Våroffer gjorts i många olika versioner och räknas nu som en klassiker, ett ikoniskt konstverk.

Vad handlar Våroffer om?

Då Våroffer först och främst var en balett med handling så vill vi här förklara handlingen.

Våroffer handlar om en liten by i Ryssland för länge sedan. Varje vår utser de äldsta byborna en ung flicka som måste dansa sig själv till döds för att byn ska få en god skörd.

Men musiken då?

Jo, Stravinskij inspirerades av väldigt gammal folkmusik från Ryssland. Musiken är bombastisk och vild med många olika melodier och rytmer, hela tiden skiftande.

Om man idag lyssnar med våra "moderna" öron på Vårofferkan man höra hur många andra kompositörer inspirerats musiken. Det kan låta som musiken till en skräckfilm, tecknad film och ibland svänger det med ett fantastiskt groove.

I Norrdans och Martin Forsbergs version av Våroffer är historien om den ryska landsbyn borta. I centrum står dansens förhållande till musiken och alla de bilder som en kan fantisera ihop. I vår tolkning dansas det i ett öppet rum tillsammans med olika vardagsföremål: cykelslang, öronproppar, tejp, avloppsrör och så vidare. Dansarna försöker få allt att dansa, sina egna kroppar likväl som föremålen. Musikens stora och små delar väcks till liv i samarbetet mellan dansare och sak.

Idéer/övningar för att introducera barnen till Våroffer

Koreografi handlar om organisation och struktur av rörelse. I Våroffer blir detta nästan övertydligt då dansarna flyttar på saker och dansar med vardagsföremål.

Om det finns tid: låt barnen lyssna på musiken innan. Den är 34 minuter lång och otroligt spännande. Barnen kan även rita eller måla medan de lyssnar på musiken. En enkel och rolig instruktion är att be barnen att låta pennan/penseln följa musiken och liksom dansa över pappret.

Utmana gärna barnen i att inte prova att rita former snarare än igenkännbara figurer.

I verket leker dansarna med komposition och struktur av olika föremål.

Dela upp barnen i mindre grupper

Låt barnen gå på upptäcktsfärd i klassrummet

Be en grupp att samla in allt som är rött, en annan grupp allt som är grönt, en tredje grupp allt som är gult.

Pennor, en strumpa, ett färgat papper, ett skosnöre, den blå jordgloben.

När varje grupp samlat på sig ett antal föremål be dem att känna och undersöka föremålen utifrån deras sinnliga egenskaper.

Därefter ska barnen rangordna föremålen.

Textur – Lägg föremålen från mjukast till hårdast

Storlek – Orda föremålen från minst till störst

Material – placera föremålen från mest till minst organiskt (trä, bomull, plast)

Workshop Våroffer

I samband med föreställning finns tillfälle att lägga till en interaktiv och specialutformad workshop utifrån den specifika gruppen. Eleverna får delta, uppleva och fördjupa sig. Workshopen rör sig mellan teori och praktik då de fysiska övningarna varvas med kunskap och anekdoter från musikteori/idéhistoria.

Dansarna och eleverna tar utgångspunkt i Våroffers andra del, "Dances of the young girls" och de föremål/objekt som finns i verket för att utveckla egna synopsis, scores och kompositioner. Det har visat sig framgångsrikt att låta eleverna projicera sitt dansande på objekt snarare än den egna dansande kroppen. Således blir objekten en metafor/farkost för den egna kroppen. Under workshopens gång skapas ett dansande som svävar fritt mellan kropp, sak/ting och musik.

Hör av er så berättar vi gärna mer!

Lokal: gymnastiksal eller liknande

Längd: ca 45-60 min

Kostnad workshop: 2000 kr exkl. moms

Upplevelsen och undervisningen

LGR22 Övergripande mål och riktlinjer

Att ta del av dansföreställningar i skolan är ett utmärkt sätt att stödja värdegrundsarbetet och elevernas egen självkänsla. Föreställningen kan förutom att öka elevernas kunskap om samtida dans även komplettera den ordinarie undervisningen i skolan.

För att exemplifiera och tydliggöra hur föreställningen kan stärka elevernas måluppfyllelse har vi lagt till nedanstående kopplingar till läroplanen och kursplaner för grundskolan så att du som lärare själv kan välja vilket fokus du vill ha på förberedelser och efterarbete i undervisningen.

**Koppling
till LGR!**

Skolans värdegrund och uppdrag

“Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. En harmonisk utveckling och bildningsgång omfattar möjligheter att pröva, utforska, tillägna sig och gestalta olika kunskaper och erfarenheter. Förmåga till eget skapande hör till det som eleverna ska tillägna sig.”

2. Övergripande mål och riktlinjer

2.2 Kunskaper

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.
- kan samspela i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter, olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia.

Norrdans kommentar:

Genom Våroffers rörelseverkstad ges möjlighet att på egen hand eller tillsammans med andra utforska och lära. Uppgifter som är helt nya för eleverna övar de på att känna tillit och samspela med andra människor.

2.6 Skolans mål är att varje elev

- ska ha inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och andra länder.

Alla som arbetar i skolan ska

- verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö

SVENSKA

I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden.

Eleverna ska även stimuleras till att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Undervisningen ska också bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor.

Norrdans kommenterar:

Hur förstår vi världen rörande sakers funktion och syfte? Har vi liknande uppfattningar? Vad händer när vi demonterar en saks självklara funktion?

Hur sker kommunikationen i Våroffer? Vad är kommunikation och estetiskt berättande? I Våroffers rörelseverkstad ges eleven förutsättningar att utveckla sitt språk och ett estetiskt berättande genom att hitta nya funktioner av vanliga ting.

MUSIK

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att uppleva och reflektera över musik från olika sammanhang. Elevernas erfarenheter av musik ska utmanas och fördjupas i mötet med andras musikaliska erfarenheter. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar förståelse för olika musikkulturer, såväl den egna som andras.

Undervisningen i ämnet musik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla

- förmåga att skapa musik samt uttrycka och kommunicera tankar och idéer i musikalisk form, och
- förmåga att uppleva och reflektera över musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.

Norrdans kommenterar:

Våroffer bjuder på den dåtidens musik. Där och då var den också väldigt provocerande. Varför var den det? Hur tas musiken emot i dagens samhälle?

KEMI

Undervisningen i ämnet kemi ska syfta till att eleverna utvecklar nyfikenhet på och intresse för att veta mer om omvärlden. Eleverna ska därför ges möjligheter att ställa frågor om kemiska processer och materialets egenskaper och uppbyggnad utifrån egna upplevelser och aktuella händelser.

Norrdans kommenterar:

Våroffer ifrågasätter ett objekts funktion och syfte. Hur upplever du funktion och syfte utifrån hur ett objekts egenskaper och materia?

BILD

I undervisningen ska eleverna ges möjligheter att utveckla kunskaper om hur man framställer och presenterar egna bilder med olika metoder, material och uttrycksformer. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar sin kreativitet och sitt intresse för att skapa och kommunicera visuellt. Eleverna ska också uppmuntras att ta egna initiativ och att arbeta på ett undersökande och problemlösande sätt.

Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att diskutera och kritiskt granska olika bildbudskap och bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om bilder i olika kulturer, både i nutid och historiskt.

Norrdans kommenterar:

Våroffer föreställning med rörelseverkstad utforskar och leker med ett objekts funktion och syfte vilket inspirera mot en kreativ blick. Att själv får undersöka och hitta ny funktion och syfte ger lärdomar i problemlösning.

Efterarbete

Analysera!

Så här följer du upp med eleverna efteråt

Vi uppmuntrar er att prata med eleverna!

Genom att samtala om en scenkonstupplevelse tränar eleverna på att analysera konstnärligt och dramatiskt innehåll, som föreställningens budskap, olika tekniska beståndsdelar, en föreställnings samtida kontext och så vidare. Det är en form av källkritisk övning där man frågar sig varför, av vem, för vem.

Det finns tre grundförutsättningar du som lärare kan utgå ifrån och kommunicera när du leder ett samtal med dina elever:

- Vänta med värderingar som bra eller dåligt.
- Alla val i föreställningen är medvetna val.
- Utgå från dig själv och din egen upplevelse.

Börja med dessa två frågor:

- När började dansföreställningen tycker du?
- Under hur lång tid varade dansföreställningen?

Beskriva

Börja med att beskriva vad ni såg, hörde och kände. Försök vara konkreta!

Låt eleverna säga saker som du som lärare kan lista på tavlan.

Exempel: Hur många dansare medverkade? Kan du beskriva hur de rörde sig? Vad var det för musik och ljud i föreställningen? Hur såg kläderna ut? Hur såg scenografen ut?

Tolka

Nu är det dags att tolka föreställningens beståndsdelar. Gå igenom de saker ni listat på tavlan. Fråga er varför denna detalj var med i föreställningen och vad det bidrog till i berättelsen?

Reflektera

Som lärare och samtalsledare kan du med fördel uppmuntra till reflektioner under tolkningsdelen. Går det att associera till den verkliga världen utifrån dansföreställningen?

Tveka inte att kontakta oss på Norrdans om ni vill ha hjälp, råd och tips kring dans.

Jenny Lundmark, dansutvecklare / turnéläggare:

070-298 32 93 eller jenny.lundmark@norrdans.se

Efterarbete

Övning!

Tips på vidare fördjupning

Spotify

<https://open.spotify.com/album/317b74rpNBO2uhaJFyMaxJ?si=J87Pu0YLQZKypOVEtxfrlQ>

- Vem har skapat musiken, har hen skapat fler klassiker?
- Hur upplever du musiken och hur skiljer sig de olika styckena åt?

Podcasts

Alla avsnitt - Klassiska podden | Sveriges Radio

<https://sverigesradio.se/klklassiskapodden>

En podcast med sanningar och skvaller om människorna bakom mästerverken.

- Vilka var de mest berömda kompositörerna i musikhistorien?
- Varför låter musiken som den gör och vad den har för betydelse idag?

Youtube

https://youtu.be/nr_0ve2KFuk

Keeping Score | Igor Stravinsky: The Rite of Spring (FULL DOCUMENTARY AND CONCERT)

Disneys tecknade film Fantasia från 1940

<https://youtu.be/5Vw-fy-Gfl8>

Fantasia är en amerikansk animerad film från 1940, producerad av Walt Disney.

Fantasia hade premiär samma år som Pinocchio och var Walt Disneys tredje långfilm.

Det fjärde segmentet använder musikstycket Våroffer och inleds med skapandet av jorden, varpå livet uppkommer, och dinosaurierna framträder.

Ett teamarbete

Det är många människor som behövs för att göra Våroffer.

Nedan följer en beskrivning av de yrkesroller som varit inblandade:

Dansare:

Jonathan Starr, Alberte Buch Gøbel och Yeji Lim.
Dansarna kommer från Storbritannien, Danmark och Sydkorea.

Koreograf:

Martin Forsberg
Leder arbetet med föreställningen och bestämmer hur slutresultatet ska bli.
Han är även konstnärlig ledare för Norrdans och bestämmer vilka dansföreställningar som ska dansas.

Repetitör:

Marco Herløv Høst
Planerar repetitionerna och ser till att alla dansare vet vad de ska göra.

Producent:

Sara Selmros
Leder arbetet med produktionen och ser till att alla i teamet vet vad de ska göra.

Produktionsassistent:

Anna-Leena Järvelin
Bokar resor, planerar boende förgästade koreografer och väldigt många andra saker.

Turnéläggare:

Jenny Lundmark
Planera hur föreställningen ska resa mellan olika platser, alternativt hur olika publikgrupper ska ta sig till teatern.

Teknisk samordnare och Belysningsmästare:

Tuva Danhard
Samordnar det tekniska arbetet och arbetar med alla scenlampor på scenen

Turnétekniker:

Daniel Granberg
Bygger upp scenrummet, placerar ljuset och får tekniken att fungera under föreställningen.

Teknisk assistent:

Hans Wallin
Arbetar bland annat i vår verkstad med att tillverka den scenografi och rekvisita som behövs i föreställningen.

Lokalvårdare:

Barbro Öberg
Arbetar med rengöringen av våra lokaler i Härnösand.

Marknadsförare:

Anna Öun
Arbetar med att få många människor att vilja se föreställningen, exempelvis genom annonser, facebook-inlägg, Instagram med mera..

Dessutom massörer, sjukgymnaster, lönehandläggare, fotografer och många många fler.